

RTJ muudatuste kokkuvõte

Juhend	Põhilised muudatused
RTJ 1 „Raamatupidamise aastaaruande koostamise üldpõhimõtted“	Olulised sisulised muudatused puuduvad. Muudetud on punkte 1.67-1.68, mis selgitavad, kuidas valida arvestuspõhimõtteid olukorras, kus RTJid mingit arvestusvaldkonda ei käsitle (soovitav on järgida SME IFRS põhimõtteid ulatuses, mil need ei ole vastuolus muude RTJidega). Muutunud on viited SME IFRSile ja eelkõige selle peatükile 2, mis käsitleb arvestuse aluseks olevaid kontseptsioone ja olulisi põhimõtteid. Kuigi SME IFRSi peatüki 2 struktuur ja lähenemine on märkimisväärselt muutunud, ei põhjusta see Raamatupidamise Toimkonna hinnangul olulisi muudatusi praktikas, mistõttu ei peetud vajalikuks RTJ 1 sisulist muutmist.
RTJ 2 „Nõuded informatsiooni esitusviisile raamatupidamise aastaaruandes“	Olulised sisulised muudatused puuduvad. Pisut on täpsustatud seotud osapoolte definitsiooni (1.55) ning RTJ 2 lisas esitatud põhjaruannete kirjade selgitusi, sh: • Bilansikirjade selgituse juures on lisatud, et varude koosseisus kajastatakse vajadusel ka tagastatavad varad (vt. ka RTJ 4 ja RTJ 10 muudatused tagastatavate varude kohta). • Kasumiaruande kirjade selgituses on lisatud, et varade allahindluste tühistamised kajastatakse samal kirjel (vastandmäärgiga), kus algselt kajastati allahindlusi. • Konsolideerimata omakapitali muutuste aruande näidisesse on lisatud vajadusel kasutamiseks veerg „Muud reservid“. Muutunud on mõned viited SME IFRSile.
RTJ 3 „Finantsinstrumendid“	Täpsustatud on, et diskonteerida tuleb ka intressita (või turuintressist erineva intressiga) finantskohustisi (3.38, Näide 8). Lisatud näide 12 omakapital vs finantskohustus klassifitseerimise kohta konverteeritava laenu puhul. Muutunud on mõned viited SME IFRSile.
RTJ 4 „Varud“	Lisatud on uus punkt 4.24 tagastusõigusega kauba müügi ja tagastatavate varade kajastamise kohta (vt ka RTJ 10 muudatused). Muutunud on ka mõned viited SME IFRSile.
RTJ 5 „Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad“	Kasutajate tagasiside põhjal on muudetud mõningaid punkte: • Muudetud punkt 5.7 (ja RTJ 9.15) selgitab, et hoonestusõigust tuleks kajastada kui rendilepingut vastavalt juhendile RTJ 9, mitte kui eraldi vara. • Muudetud punkt 5.39 kohaselt (ja näide pärast punkti 5.41) tuleb tarkvara arendustegevust kajastada samade põhimõtete järgi nagu igasugust muud arendustegevust (varem käsitleti tarkvaraarendust eraldi kategooriana). • Täiendused punktis 5.43 selgitamaks, et arenduskulutuste kajastamisega seotud vead ja arvestuspõhimõtete muutused kajastatakse tagasiulatuvalt vastavalt juhendile RTJ 1. Muutunud on ka mõned viited SME IFRSile.

RTJ 6 „Kinnisvarainvesteeringud“	Sisulised muudatused puuduvad. Muutunud on mõned viited SME IFRSile.
RTJ 7 „Bioloogilised varad“	Punkti 7.30 on täiendatud selgituse ja näitega, et õiglast väärtust ei ole vaja rakendada olukorras, kus see on küll teoreetiliselt leitav, kuid õiglase väärtuse hindamisega seotud kulu ja pingutus pole proportsioonis kasuga. Mõningates kohtades on täpsustatud sõnastust ning muudetud on RTJ lisas toodud näidet. Muutunud on mõned viited SME IFRSile.
RTJ 8 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“	Sisulised muudatused puuduvad. Muutunud on mõned viited SME IFRSile.
RTJ 9 „Rendiarvestus“	Muudetud on punkti 9.15 (ja RTJ 5.7) selgitamaks, et hoonestusõigust kajastatakse kui renti ning väga pikaajaline maa rent (näiteks 99 aastat) võib klassifitseeruda kapitalirendiks isegi juhul, kui omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle ei lähe. Muutunud on ka mõned viited SME IFRSile.
RTJ 10 „Tulu kajastamine“	Kuigi müügitulu kajastamise aluseks oleva SME IFRSi peatüki 23 lähenemine on märkimisväärselt muutunud (muuhulgas on sisse viidud standardis IFRS 15 kirjeldatud viieastmeline tulu kajastamise mudel), ei põhjusta see Raamatupidamise Toimkonna hinnangul üldjuhul olulisi muudatusi praktikas, mistõttu ei peetud vajalikuks RTJ 10 kardinaalset muutmist. Muutunud on enamik viiteid SME IFRSile ja mõned spetsiifilised valdkonnad: • Tagastamisõigusega kaupade müügil tuleb tulu kajastada ainult ulatuses, mille osas kaupade tagastamist ei eeldata. Bilansis tuleb kajastada ka tagasimaksekohustis eeldavalt tagastavate kaupade osas ja tagastatav vara mõõdetuna nende müügieelses bilansilises väärtuses miinus võimalikud allahindlused (10.21 ja viimane näide lisas). • Täpsustatud on, et juhul kui kaup valmistatakse spetsiaalselt mingile tellijale ning müüjal puudub selle alternatiivne realiseerimisvõimalus, kajastatakse tulu tootmisprotsessi jooksul valmidusastme meetodil (10.5 ja Näide 6c). • Täiendava tingimusena kauba müügi kajastamiseks on lisatud, et ostja on kauba aktsepteerinud (10.18(b)). • Punktis 10.33 on täpsustatud, et valmidusastme määramisel tuleb võrrelda tegelikke kulutusi samasisuliste eelarveliste kulutustega. • Lepingu sõlmimisega seotud kulud kajastatakse edaspidi nende tekkimise hetkel kuluna kasumiaruandes (10.45). • Täpsustatud on infrastruktuuri liitumistasude, liikmemaksude ning meedia- ja reklaamiteenuste tulus kajastamist (Näide 7). Juhul kui infrastruktuuri liitumistasud kajastatakse tuluna (mitte vara vähendusena), tuleks

	kaaluda vajadust varade väärtuse testiks.
RTJ 11 „Äriühendused ning tütar- ja sidusettevõtete kajastamine“	Lisaks muutunud viidetele on mõned sisulised muutused ja täpsustused: • Osaluse omandamisega otseselt seotud väljaminekuid kajastatakse edaspidi kuluna kasumiaruandes, mitte osana omandatud osaluse soetusmaksumusest (11.30). • Juhul kui lisatingimustest sõltuva tasu õiglast väärtust ei ole võimalik hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse see omandatud osaluse soetusmaksumuses kõige tõenäolisemalt tasumisele kuuluvas summas (11.31). • Hilisemaid ostuhinna korrigeerimisi ei kajastata omandatud osaluse soetusmaksumuse korrigeerimisena, vaid kasumiaruandes (tasuna emiteeritud omakapitali-instrumentide puhul omakapitalis), ja juhul, kui need on tehtud 12 kuu jooksul pärast omandamist (11.33 ja 11.42).
RTJ 12 „Sihtfinantseerimine“	Sisulised muudatused puuduvad. Muutunud on mõned viited SME IFRSile.
RTJ 13 „Likvideerimis- ja lõpparuanded“	Muudatused puuduvad.
RTJ 14 „Mittetulundusühingud ja sihtasutused“	Muudatused puuduvad.
RTJ 15 „Lisades avalikustatav informatsioon“	Täiendavalt tuleb avalikustada: • seotud osapoolte suhtes tingimuslikud kohustised, antud garantiid ja muud bilansivälised siduvad kohustused (15.18). • soetusmaksumuses ja korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsinstrumentide (näit. nõuded ja finantsinvesteeringud) suhtes nende bilansilised väärtused enne ja pärast allahindlust ning allahindlused (15.27(a) ja 15.29). • tagastatavate varude summa vastavalt RTJ 4.24 (15.32). • peale aruandeaasta lõppu välja kuulutatud dividendide summa, mida ei ole aastaaruandes kohustisena kajastatud ning nendelt tasumisele kuuluv tulumaksu summa (15.43). Enam ei ole vaja avalikustada: • valitsussektori üksuste omavahelisi tehinguid (15.23). • tulumaksu summa, mis kuuluks tasumisele juhul, kui makstaks välja kogu jaotamata kasum (15.43)
RTJ 16 „Teenuste kontsessioonikokkulepped“	Sisulised muudatused puuduvad. Muutunud on mõned viited SME IFRSile.

Juhendite uued redaktsioonid jõustuvad aruandeperioodide suhtes, mis algavad **1. jaanuaril 2027** või hiljem. Vastavalt RTJ 1.70-73 tuleb arvestuspõhimõtete muutuste mõju kajastada tagasiulatuvalt (st 2027. aasta aruandes tuleb korrigeerida 2026. aasta võrdlusandmeid nii nagu oleks uus arvestuspõhimõtte kogu aeg kehtinud), välja arvatud juhul, kui muutus on tingitud uuest juhendist või muudatusest SME IFRSis ning selles on sätestatud teistsugused ülemineku reeglid või kui arvestuspõhimõtete muutuse mõju eelmistele perioodidele ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata.

Kooskõlas RTJ muudatuste aluseks olevate muutunud SME IFRS üleminekusätetega, **ei pea tagasiulatuvalt rakendama** järgmisi arvestuspõhimõtete muudatusi:

- **RTJ 10** muudatusi (sh tagastamisõigusega kaupade müügi kajastamine) tohib kajastada edasiulatuvalt, juhul kui tagasiulatuvalt kajastamine ei ole mõistliku kulu ja pingutusega võimalik.
- **RTJ 11** muudatusi rakendatakse selliste äriühenduste kajastamisel, mis toimuvad 1.01.2027 ja hiljem algavatel aruandeperioodidel. Varem toimunud äriühendusi kajastatakse vastavalt nende toimumise ajal kehtinud juhenditele.